

6 " ఏమయ్యా, రాధా! రాధా!"

"ఏమయ్యా, నాన్నా!"
 "అయ్యో, నాన్నా!"
 "అయ్యో, అయ్యో!"

ఎలాగనా లేచి కూర్చోవాలని మనోసారీ ప్రయత్నించాడు కాని, మంచెరుల మీదికి లేచేసరికి ఆయన జ్వరభరిరానివి ఆయాసం అక్రమమనంది సర్వనాడులూ శక్తి ఉడికి పోయిన సగం పొరిగిన పట్టు చిన్న బెబ్బళ్ళో సాంతం శేటకూరినట్టు వెనక్కుండించుకుంటున్నారాచూడు గుండెలమీదికి చేతులు గజగజా వదిలి పోతున్న సుస్పృహ దీగించి అదిమి పట్టుకోవాలని ఆయన ప్రయత్నం కాని, వెళ్ళి వాటి స్వాధీనం తప్పటంవల్ల వణుకు మరంత యొక్కవయింది

కోట మాట రాదు "అయ్యోయ్యా! అని ఎన్నో మారులు లోపలలోపలే గొణుక్కు న్నాడు నియమం తప్పిన విశ్వాసంతో కలిసి ఆ మాట తనకే వివరమలేదు ఇయ్యోగా? నిన్నా? రిను వందాన పడిన మూడు నెలల్లో యీలా యెన్నో మారులు విఫల ప్రయత్నం చేశాడు ఆయాసం కొని తెచ్చుకున్నాడు తనంత తాను లేచి కూర్చున్న కోణుల ప్రకృతివీధి తలకెక్కినట్టు - ఇన్నాళ్ల నుంచి తనకు కంటికి తెచ్చిన కనిపెట్టి పుస్తక రాధ మాత్రమే ఆమె సాయం లేనిదే ఇటుకాం అటుకదల్చలేదు లోకా

మొత్తంలో యెప్పుడో వొకసారి కూర్చో వెనుకనుండి రాధ వెన్నున ఆదకుని వెనక్కు పడిపోతూడా కనిపెట్టి వుంటుంది అదేనా ఆయాసం రాని వోకొణం మాత్రమే

ఎప్పుడు అన్నం వండుకుంటుందో అధికపు చేసుకుంటుందో కందిలో పొయ్యిపన్ను అన్నం రిన్వోలే మేకుకేనా వోటికే కక్కడు పాణం తెం ప్రతిమూ అక్కడే అలానే, కూచుండిపోతుంది ఎంతవేళో ఆమెకే తెలియ కెరటాలుగా పొంగి పొరలివస్తున్న దుఃఖంలో ఆమె మనస్సు నుడి గదిగిపోతుంది

ఎంత ప్రయత్నించినా గడచిన జీవితం మరపుకు రాదు ముందుగలి ఏమాత్రంకో అది పూచా కంపని విషయం "తన - నాన్న - ఈమాట తల్చుకుని తల్లిదండ్రులనుండి వొళ్ళంతా గరిపాడుకుంటున్న వెన్ను మీద వ్రేలిన చరిచినట్లువుతుంది, కర్రకం గడ్డకడుతుంటే కలికం ముప్పయి పోతుంది - ఎంతవేపటికీ తెలివి వస్తుందో నువెంటే వేపటికీ జీవితక్తి చైతన్యం కలిగిస్తుందో

వెనక్కు చూసుకుంటే హాస్యం వెక్కిరిస్తుంది నికలేంగా, భయదంగా - కన్నీరు గుండెలపొంచి నిద్రాగి వుంటుంది "అయ్యో ఏమిస్తున్నా కావులూ పిచ్చి మొదలు అని తనను తానే సమదాయం మనో జూస్తుంది పైలచెంపకొక కళ్ళకు నుండి, సుక్కెడు మంచినీళ్ళు తాగి పొడారి పోయిన పేదమలు కడుపుకుంటుంది

ఇంతలోకే "అయ్యోయ్యా, అని నాన్న పిలుస్తూనే చెయి కడుక్కు త్వరగా వెళ్లి పోతుంది

ఆ అన్నం అక్కడే చీనులు పట్టి చిందర వందరగా అయిపోతుంది - ఈ తీరున కోణులు గడుస్తున్నై అయినా అన్నీ దిగబ్రొంసకుని తనకర్తవ్యం నిర్వర్తించుకుంటోంది రాధ ఎలాగో తమాషించుకుని నాన్న పిల్చిక కొద్ది కుణాలకే యవలంతు వచ్చింది కళ్ళ మూసుకునే పడివున్నాడు నాన్న ఆయాసం అతిశయించటంవల్ల నోరు దానం తట అనే తెగునుకుంది "నాన్నా! అని పిల్చింది మామూలుగా నాన్న కూరిగివట్టు వ్నాడు, గొంతులో గురగుర, మంది

కోణులూ తాగు నాన్నను మా చే ఇనాళ్ళ యేడుపు వచ్చింది ఎందుకనో? వోకొణం రెండుపుచాటుకు వెళ్లి కలిక కంగా ఏదేమింది రాధ వెళ్ళగా మూలి గాకు వాన్న

"మాత్ర మింగు, నాన్నా!" అన్నది రాధ దగ్గర నా వచ్చి ఏవో లోకంలోనుంచీలా కళ్ళు తెరిచి చూశాడు నాన్న "పడెయ్యో" అన్నట్టు కనులలో సాంజు చేశాడు నిప్పుచూగా పెదవి విరిచి ఊసు కున్నాడు మాత్ర గొంతులోవేసి సుక్కెడు నీళ్ళు పోసింది రాధ గుండెలమీద రాయన్నట్టు చేస్తో రాచి చూపించాడు నాన్న

ఆయానం తగ్గుతున్న కొద్దీ నరాలకు కొంత బలం చేకూరుతోంది అటు ఇటు కురులుకున్నాడు

నుల్లి లేచావు కావునను ఆయానం వచ్చింది మాకు! అన్నది రాధ గండల మీద రాస్తూ

“అమ్మయ్య కొత్త ఆదాయించు తోంది అన్నాడు నాన్న మాట పెనల్లు కంటూ

“నేను వున్నాగా, నాన్నా! నువ్వు పట్టు బలం తాన లేచి ఇంత ఆయానపడడం మెం దుకా?” తొంతులో నాన్న పెదవులవిడచి

కొరిచి వొంగ తుడిచింది రాధ

“అమ్మయ్యా ఎంత ఆయానమొచ్చిందో అమ్మా! ప్రాణం తోడిదియింది వియింది (వ్రాణం మం తే తల్లూ పుట్టా? సాంతం అయిపోయిందే అనుకున్నా”

“తూతుకో, నాన్నా! కాశీపు స్థిమి తంగా పడుకో కళ్ళు సూచుకుని!”

“ఇవ్వాలే నాకేటిలో క గు పు లో నులులునులులుగా వున్నదే తల్లీ!”

“ఆయానం అల్ల నాన్నా! ఎంత ఆయానం వచ్చిందనీ!”

“అవు నే, అమ్మా, ఎంతసేపని, ఎన్నాళ్ళని ఇలా మంచంలో పడుకోకే! ఒక్కసారి లేచి బయటచానుంటే, దానమ్మకళ్ళు

కాలా-ఒక్కసారి కూచోనప్పుకొనుకుంటే కూచోదానికి మొసాం వాచిపోయిందంటే, అలా నా గండల్లో కెయి పట్టి

చూగు ఎలా కొట్టుకుంటున్నావో

“వదలింజబాగయినా కాళ్ళు కడల్లు లేపగదా, పొసవ నువు ఎట్లా పడేసివచ్చావో అంతే”

“అమ్మయ్యా ఈ రోగం వచ్చినవారల్ని బరకడం కష్టమమ్మా!” గొంతులో స్వరం

పన్నగింది రాధ మొహంవంక తడేకంగా ముసున్నాడు

“నువ్వు కూడా అక్కడనుండినే ఇంక యెవరు వెళ్తుంద నాన్నా, మనకి?”

“ఏం చెయ్యమన్నావే తల్లీ! రాయంటి ముందాగోతుంది నాకే! రావాలి యీ

గోగో! ఎన్నిదైనా దగ్గు, పడితే ఎవరు నాన్నా! చాలాలో పడి ఎంతవని సెనుకు

న్నానా, చాలి అంటూ వుండే దాటి బహుబహులు బంతుల్లాగా యెగిరినకు

తయోనానో! నాకు ఈ రోగం రావడం మేమిటే, తల్లీ! తల్లుకుంటే నవ్వునుంది

“నువ్వు ఎవ్వై నా చెప్పా, ఇవ్వో నా గుండల్లో! పేనుపేను! మంటూనే వుంది నాన్నా! నేను బతుకుతా నంటావో!”

నాన్న మాటలు వింటూంటే రాధకు కడు పులోంచి దుఃఖం ఉవ్వెత్తున పొంతుకు వస్తు

న్నది కాని, నాన్న యెడట దిడిస్తే ఆడెర్ల పడిపోతాడు తనను సమదాయించిపోయి

అయిన లేస్తే ఆయానం వచ్చి పడుతుంది ఈ ఇంట్లో నాన్నా తన మూడో

మనిషి యెవరు వచ్చి తనను ఒదార్చుతాడో? పట్టు బిగింపుకుంది కొణుకునున్న పెదవులు

చేత్తో కప్పట్టుకుంది నాన్నవంకే తప్ప బావుతుందా మాస్తోంది

ఒక్కసారి ఆపదించి గండలె అదివి పట్టుకున్నాడు నాన్న “అమ్మయ్యా ఇటు

చూడు! నేను దిగులుతో కుమిలి వచ్చిపోతున్నా నే! ఏం జెయ్యనూ నేను ఏం

జెయ్యగలను? —” విచారంతో ఆకేసంతో వొక్కసారి కళ్ళు మూసుకుని ‘అమ్మా’ అని

బొగ్గా మాటిగాడు

“నిగులెండుకు, నాన్నా? ఇప్పుడు ఏం కావాలి?” నాన్నకు డ్రెస్సుల చేస్తూవుట్టో

కంటో చూటూతోందిన్నమాట కాని, వెల్లువలాగా పొంగి పొలిచివేస్తే దుఃఖాన్ని

దిగ్వింగితక పోతోంది రాధ గొంతులో తలంబ్రుకల కుట్టి అడ్డంపడిట్టుగా

వుంది మాట పెరిగిరావటం లేదు

“నా కేం కావాలమ్మా మన బతికే ఇంకా రెండు గంటలు అయిపోయిం దన్నా! ఘోషించిన నాకు మూం తీరిపో

యడలేతో పోతోంది

“ఏం మాటలు, నాన్నా, ఇంకో ఇప్పుడే వస్తా నుకు!” రాధ ఒక్కసారి ముసై నా

అనేకుం దిబవకేపోయింది చివారిలో తన ఇంట్లోకి వచ్చిపోయింది పిచ్చి మాటలు

వంటింట్లో తిరుగు తూ ఎంతసేపా యెట్టింది గుండె దెరువయేలా కాని,

కొన్ని యుగాలు ఇలా యెట్టివా మూడో వ్యక్తి యెకనూ రాగు

తన్ను తానే ఒదార్చుకోవాలి ఈ సంగతి నాన్నకు తెలిస్తే ఆయన లేవదానికి

ప్రయత్నిస్తే అలాగే అయ్యి ఈ భయంకర ప్రయత్నాన్ని తిరస్కరిస్తే కారణమేకే

ఇవ్వట్లు తను చేసిన చాకిరి అంతా వొక్కసారి విసుం లో వచ్చే బావల

నిండేనా

నాన్న ఏమైనాడో, చిట్టమ గుర్తు వచ్చింది కళ్ళూ మొహమూ సుగునుకుని

ఇవతలకు వచ్చింది

నాన్న వెలిగి మాతాడు రాధవంక తనో పెద్ద తప్పుచేసినవారి నాన్న వంక చూడడానికే భయపడుతోంది

కూర్చున్నది రాధ కెయింపుకుంది బుజం మీద రాస్తూ ఏదో అనుమానం తోచిన

మాడి కళ్ళు బిచ్చి రాధ మొహంలోకి పరకొయింది మాతాడు నాన్న

“అమ్మా, ఇటు చూడు నావంక చూడు, తల్లీ! ఏం అటా వున్నావేం అమ్మా? మాకు నీ వెళ్తుందిలేకేనెయ్యో, తల్లీ!” బుజం

మీదనుమురుకున్న చేత్తో వెలితేస్తూ పట్టు కుని ఏచినవేయ్యో, అమ్మా చెప్పవలె! ఆగు

బొగా ఆపేవకగా అడిగాడు నాన్న

తల్లీ! నరాలన్నీ వొక్కసారి జీవుల మన్నట్టుయింది రాధకు ఎన్నడూ అడగరా

వాడు ఈ నాడు ఇలా యెండుకు అడుగు తిరుచూడు నాన్న ఏమీ పాటుపోక గజ

లేటి అమ్మయ్యే రాధ విని వివసం పట్టు పడిందాలని యెట్టింది మళ్ళీ అడి

గాడు నాన్న బుగ్గమీద రాస్తూ

“ఇటు చూడు, తల్లీ! ఏమైనా యిచ్చి చెప్పవలె!” ఈ సారి నాన్న

బొంతున పోయింది జరిగిన సంగతంతా వొక్కసారి ఉపొందియకుని లోలోన ప్రసంగి

ప్రసంగి పోతున్నా అయిన మాటల్లో అంతు లేని ఆసోకన క్షుణ్ణమవుతోంది

తన దానిపెట్టి నాన్న ఎలాగూ గ్రహించాననుకున్నది రాధ గండలిన వారం

సరిగా ఇదే రోగాన జరిగిన సమయం నాకు మూల సర్దుకున్నది అనాడు నేనేమిరా

వచ్చి నారించాను నాన్న ఆయన మనసుకు ఏం కష్టం తోచింది అలగమీద వున్న

రెండు మెట్లనాగిడి దుంపలు, ఒకే యిచ్చి పెట్టె, నూడు కుప్పచూపుడి బల్లలు, రెండు యె

పళ్ళెకు రానున్నాయిచేత అమ్మించి ముగు కొనిపించారు

“ఈ నాటితో నా జీవితంలో నేనె సంపాదించుకోవో వచ్చి అభరయనయ్యలి

ఎంతోవేస్తే నిగులుగా యెదాడు

వారం కడివియ్యింది చేతిలో యెదా యేగానీలేగు ఇంట్లో వొక బహుయెకా

యై నా లేదు లాత్రంతో యీ విషయమే గిరూటుగా ఆలోచించింది రాగ ఏమీనాలు

పోతేను వక దగ్గర మిగిలినవల యీ రెండు గుర్తులు నాన్నను సలహా చేస్తే

బెలాగు వారిస్తాడు అయన్న అవసరం గా చూదానుపెట్టడం ఇప్పుడే వక ఉద

కుప్పు బొత్తి

వగిరా మేహనువులు, పెగ, సవాయి వ్యాధులు, గాగరంటి చీకెట్లు, క్యాలు (అజచీరు) జీవి రెడ్డి అండకో, (జిజ్ఞప్తు) భాస్కరాశ్రమము గోపాల పురం, రూ గోదావరి

అనుమానములు! ఇచ్చిపంపించింది ఆయానం మృత్యు, పశు, పాక శేకు లింకమున కొనుగొన్న వచ్చును మిగిలింది తనకే ఇచ్చిపోయినాడు —

“ఉన్నయిలే, నాన్నా, ఇప్పుడే తీరాను!” అన్నది రాధ కళ్ళందానినీ నుంపడంవల్ల నాన్న మొసం కనిపించడం లేకు నగ్న కదిపినే కుంచెనీర్లు కాళ్ళపై న్నయే ఏనుస్తోందనుకోకుండా తనకు తానే నిగ్రహం ప్రదర్శించు కుంటుంది

బుగ్గింది నిమగ్నమవు చ్చేతోనే కను పెట్టుట కొండగా వొడ్డారు నాన్న బాట బోటా ఆయననుండెలియడకు వేడిగా బారి యింకవచ్చునై

“నాల్గో, ఇంకా ఎం దుకు దా ప్రా వచ్చు, నువు అంత పని చేసావని ఆనాడే అనుకున్నాను నాగో నెలికే వడలూ నని నువ్వే పంపించావో వంటిందియ చిచ్చి పెట్టెయినా లేకుండా అంతా నీలవు దొపిడీ ఈ ముసలి పీనుగలోనం పిడి తుంకులోనం ” అయన గొంతులో నాదం తిగుతున్న కోర్కీ కళ్ళపై నీను ధార లుగా బారిగుతోంది పైటెనెగుతో ఆయన కళ్ళు అడ్డింది రాధ కౌని, గుంటలు పడిపోయిన ఆయన కళ్ళలో ఏనుగులనింపే గంపెలలు ప్రారమునే ప్రవృద్ది పర నరాజ్ నానా శీర్షించిన నాళ్ళుగ్గం గుండెల వేడికే వెన్నలా కరిగి కన్నీటి దిగబాతున్న టున్నది

ఆయన ఏదో మాటాడుతోపోతున్నట్లు నాన్నకు మాగ్రామలో పెడవులు కరుణ్ణి న్నయే కళ్ళు చూడటం పడియె

“నాన్నా!” అని పిల్చింది రాధ గుండె లమీద వెయిపెట్టి కళ్ళు తెరచి చూశాడు! నాన్న పది తాళ్ళలోనుం ఉన్న పాతాళ్ళగంకలూ ఉండి తేనెటలు మిలమిలారుతున్నయే దించుకుపోయిన పల్లగున్న

తేలకాలం నిక్కంబం అలుముకున్నది “అమ్మాయి!” అని పిల్చిగా అనిచి గొంతుచేతులోనూ రాధ కిరణ్ణు తనగుండెల కడుచు కు నాన్నా

రాధకు ఏదో కర్ణుని వివరణతోంది అది యేదీ కాదు నాన్న గుండెల కర్ణు గుండెల ఇలా కొట్టుకొంటియే కావున్ను, తన ఎన్నడూ వినివుండలేను ఆ తూర

జీవితంలోని కష్టపరంపర, దుఃఖం, ఆనందన అక్కడ గూడుకట్టుకుని తెరిగి పెద్దపై వెలికి చిల్లకువచ్చే ఉండేకంటా పరస్పరం తన్నుకులాడుకుంటున్న టున్నయే

రాధచెవులకు ఏదో భావ వివరణ తోంది అది జీవితం విలవలను వినిపించే భావ గుండెలలోతు తేలియని అభాగ్య జీవులకు అర్థంఅగు భావ అది

నాన్న గుండెలమీద చెవి అనిచి వింటున్నకొద్దీ తన తోడే మొకం కన్నుపట్టు ప్రతోంది తన కరీరమే తాను మర్చిపోకు న్నట్లున్నది

నాన్న చూలిగాడు మెల్లగా తల యెత్తి చూసింది రాధ నాన్న ఏడుస్తు న్నట్లు వెంటనే గ్రహించింది

“పనిమీటెడిగా అలా యెదున్నా చెందుకు నాన్నా!” అన్నది బారిపోయిన తేలు ముడి సరిచేసుకుంటూ

“ఏం చెయ్యాలే, తల్లీ, ఏమక నే నేం చెయ్యగలమో ఎన్నాళ్ళు ఏచ్చినా నేను చేయగలిగిం జేమీ లేదు ఆ రెండువకు పులు కూడా అమ్మేశావ్ కదే, తల్లీ! అయ్యో - రెండు చెయలలో మొహం కమ్మేతుకున్నాడు నాన్నా” నీకు జబ్బు నయ ముయే ”

వట్టిది వట్టిది-నేను బతకనే, తల్లీ! ఈ రోగం వొచ్చి ఎవరికీ నయమయింది?”

“పోనీలే, నాన్నా బాటికొనం విచారిం చ పోకు!” బోయిన బాటి వి నరించిన నిస్పృహను కృత్రిం చేస్తోంది రాధగొంతు దానిచెనుక తన కర్రవ్యాన్ని నిర్వర్తించువచ్చాననే తృప్తి, జీవిత పరస్పర వ్యాగం చేసిన కేకే మైకే ఉరికి నమ్మన్నట్లున్నయే

“నిన్ను ఎలా విడిచిపెట్టిపోతే, తల్లీ! ఈ పాటలోకంటా నిన్ను చూసే దిక్కె వరుగో కాకులకు, గడ్డలకు విడిచిపెట్టిపోనా, ఎలా బతుకుతా నే, అమ్మో- ఒక్క ముండా కొడుకు దగ్గరకే రాడుకదా! ఉన్నాన్నా నీకు తిప్పవోగాని తిప్పి విద్యానం పోక్కడీ తిప్పి జేమా చూశావు? ఆ రామస్వామి ముండాకొడుకు పోక్కడు- వొడిచిపెట్టు లేక పట్టుకు పాకులాడుతున్నాడు!”

“మనకు ఎవరూ ఆ కక్కలేదు లే, నాన్నా !!”

“నా తల్లీ! నాకోసం బలికొనాడే నిన్ను ఖర్చం కాకపోతే నీ పనులూ సంఖ్యం కూడా యెప్పుకుపోవాలి!” ఈ నుటలు వివబడీ వివబడటం గొణుకు న్నాడు నాన్న

చెన్ను బిన్ను తరచినట్లయింది రాధకు- తన అభాగ్యజీవితాన్ని సురీంచి యెప్పుడూ విచారించుకోలేను నిజంగా తనే ఇక్కడ లేకపోతే నాన్నగరి

అమ్మో - రెండు నెవులూ గట్టిగా చూచు కుంది తనలో లయపానమై ఏదో నానిం నుకోగొన్నది అది ఉండే ప్రతిది నమ్రద సంతోషంలలా హోచెవుతోంది

ఈ ప్రపంచంలో తను పుట్టింది నాన్న కోసమే - మరెవరి కోసమూ కాదు గరించిన అభాగ్య జీవితం ముప్పులకు రాకపో యినా గానానమ్మ తుండెలో ఏదో సంతృప్తి తన కర్రవ్యాన్ని నిర్వర్తించి సఫలం చేసు కొన్నా జీవితానందం!

తన జీవితం ఎందుకు ఇలా కాలంతో పంచం చేసుకుని ముం దుకు సాగి పోతున్నాడో ఈ ప్రపంచంలో సురెయారేకు, తను, నాన్న

“ఏనా అమ్మో బోరూపోతూ నిన్ను వా చెవుల్లో పెట్టిపోయిన, తల్లీ, నేనెవరి చేతుల్లో పెట్టిపోనే, అమ్మో!” నాన్నకు దగ్గు తెర వచ్చింది గొంతులో నరాలు వాన పూముల్లా జలగల్గా ఉప్పిస్తే న్నడు తేలవే పున్నట్లు భయపడుంగా చూశా డు గుండెల్లో రాస్తూ నాన్న కళ్ళలోకి కళ్ళ బిగ్గంగా చూసింది రాధ ఓ క్రమాలకే దగ్గు అచాయించుకుని నాన్న తిరిగి చెప్పటం పోతున్నాడు

“ఉండటానికి ఇల్లు కూడా లేకుండా చేశాను ఈ పుటం బాటి పోయిన మొన్నాడు వాటిచ్చి నేలం నేనుకు పోతాడు ఈ భూమిమీద నాదీ, అని చెప్పకోదానికి ప్రాచీక పుల్లెనా మిగల్లేను నీకు ఏమీ ఆధారం చూపించనే, అమ్మో!”

“గాడుమోతుముండాకొడుకులు కాక పోతే నీకు మనోవర్తి కింద రావలసిన కూడే కరాలూ ఎకనే నీకు సంబంధంలేదు

రు. 100 బహుమిత్తానం
(గవర్నమెంట్ రిజిస్టర్)

తెల్లవెండుకుండు అంక మొంపంపి కంకులు వాకంపి మా అయ్యెన నువావ “వెండ్ర మోహిని అయ్యె” 80 ఏళ్లదా నల్లగా ఉంకును ఇది మీ వృద్ధిని వృద్ధుకు కి కావచ్చిని నుడుకుకుంది కొచ్చి వెంకుక తెల్లెడిలే రూ 2-8-0 కో ఒక సీసా (మాడు ఒకసారి 8-8-0) కొనండి తెయ్యుగ తెల్లెడిలే 3-8-0 (మాడు ఒకసారి 9-0-0) తలతా తెల్లెడిలే రూ 5-0-0 (మాడు ఒకసారి 12) కొనండి ఇది అంకంపి యాభుచేసిన వారి రు 100 బహుమానం పూర్తి విద్యాపానికి అంకంపి సాంకు పంపి గ్యారంటీ తీసుకోనండి,

Bharat Kalyan Aushadhalaya
Post Bag No 9735, Calcutta (A P)

తమ్ముడి చదువు

(18-వ పేజీ తరువాయి)

బిడి వెళ్లనని మానూ, పెళ్ళి యింకో చిన్న
కు రాడిని మానీ నవ్వుతాడు కాబోయి
చిన్నవాణ్ణి పెద్దవాళ్ళవలనూ, పెద్దవాళ్ళకు
చిన్నవలనీ పుత్రాభిలాష, పుత్రాభిలాషా మాది
పోవటమా యీ స్వప్న పరిణామాని కి
అప్పుడంత వేసింది

బూరుయగ్ల మిరుగు కాక జలప్రవా

(19-వ పేజీ తరువాయి)

మాముండువూ నే నే బలికితంజేనా,
వాళ్ళ దుండవకేగివచ్చాణ్ణి నీను చచ్చి
పోతున్నా నే, తల్లీ!

“నాన్నా నీ నొక్క పక్షినిచేసి పోతు
న్నాడు ఎలా బతుకుతా? అత్యాధిని నీ
ఆలోచనకున్నది పక్షిమే మెతుము నీ
కెవరు పెట్టారే, అమ్మా!”

తిరిగి ఆయాసం వచ్చుచున్నది
గుండెలో పేగుం పాములోంది
“మాత్ర విద్యనా, నాన్నా” అంది
గింది రాధ

“ఇంకా మాత్ర యెందుకు?” నిరాశగా
పెదవిరించాడు నాన్నా కింది పెదవి అడు
గుం చచ్చిగా వున్నట్లుంది తిరిగి చరిత్రగా
యానింది రాధ తండ్రి పొరపాటు కాదు
నిజమే - కళ్ళు చూసింది, పచ్చగా వున్న
గాధరాగా వొళ్లంత చూసింది చచ్చిగా
కనబడింది

నాన్నా మొహం అంతరింకూ నీవైజ
మవుతున్నట్లున్నది “మాత్ర తేనా నాన్నా”
అని తిరిగి అడిగింది రాధ

నాన్నా దానికి సమాధానం చెప్పలేదు
గజగజ వణికి వేలాడిపోతున్న చేతులలో
రాధను చూడలేక తీసుకున్నాడు “
వన్ను కొవలించుకో, అమ్మా గడ్డిగా
కావలించుకో” నాన్నాను కదిలి పట్టి,
దిక్కులేకుండా వదిలిపోవన్నాడు కావ
లించుకో, తల్లీ! నానల్లీ గడ్డిగా కావలించ
చుకో! అమ్మా!”

రాధ మొహంలోనే మాన్యుయే నాన్న
కళ్ళు మణిలే చేయబోతున్నట్లు ఇంజ
నుగా నుండల బంధనం క్రమంగా ఆగి
ఆగి నివో అయిపోయింది

నాన్నను కావలించుకున్న రాధకు కళ్ళు
నీకట్టు కదుల్చే నాన్నా “మామంతరాళ్ళం
చిచ్చుకు వెలికి వచ్చిందా” అతనానం
కూర్చుంటూ, గొర్రెబడి ఎంబించిపోయింది—

జంతురబ్బిలి పెంపుడుకూన మొహారిత
పోవోయింది

హస్తీ గుఱుల పెట్టి గుఱుస్తూ సలకా, బల
పనునా, వాడివాచకము-వాడి చేతిలో పెట్టి
బక్కసారి తమ్ముడివంక సంకల్పిగా చూసి
అన్నట్టి అమ్మ—

“నివవ మామరా నాయనా నీ కే మీ
భయం లేదులే అన్నాయి మంటే బాగ
త్రాగి కళ్ళు సాయంకం మళ్ల అన్నాయి
మంటేరా నా మంగారు బాబుకునూ
ఇంక వళ్ళు

తమ్ముడు పెరిగి పెద్దవాడై, కల్తెకర
వునొకం చేస్తున్నాడు తాను యెంక
ఆనందం పొందుతుండో త్రాకించుకు
కూర్చాలి అమ్మ ఒక్క సారి కళ్ళు చూసు
తుంది తమ్ముడి వాసు ఒప్పుగిరిలం పెట్టి
బాగ్రత అని మరీమరీ చెప్పి సాగనందింది
మమ్మల్ని

మ్మాలును బయలుపించి వదివడిగా
వవవ మాగాను ఏక యేడ్చి లాభం తీవన
కున్నాడో యేమా, చెక్కెళ్ళ మిరుగు
కార ఆటలు కన్నీటి చుక్కను గుడిచి పల
కకు రాసి దుఱఖం దిగమింగి, నాలోపాటే
పెద్ద పట్టి తంకలు వేస్తూ నడిచాడు తమ్ముడు

ఒక నోట్లూలో తమ్ముణ్ణి కూర్చోపెట్టి,
పచ్చు దుం గారికి వచ్చు జెప్పాను
నొచ్చింది దివీల్లలు మట్టు అత
రాలు దిద్దుకున్నాడు ఒకనీల్ల బలం ముక్క
నో” చెప్పకుంది ఒక కమ్మ తేగుస్తూమాస్తూ
యొక్కవంకమాస్తూ కూర్చున్నది ప్రక్కనే
ముగ్గురివై అబ్బాయి క్రోత్రగావచ్చాడు
కావాలి పంతులును దెయ్యమో భూతమో
అన్నట్లుగా విల్లిరి మాపులు మాన్చున్నాడు
తమ్ముణ్ణి మాపులుగారు మొదటి వరుసలో
కూర్చోపెట్టటం చూసి ఏమీ భయపడవద్దని
గుంట అవగానే నేను వస్తానని చెప్పి క్కాను
కేసి వదిలినాను

మధ్యాహ్నం అమ్మ తిప్పిమలో పంపిన
అమ్మయి దగ్గరం తిన్నాము తమ్ముడు
యేమో మాట్లాడలేదు సాయంకం బడి
గుంట కొట్టానాకే ఒకటవ తరగతి దగ్గరకు
వెళ్ళాను అప్పటికే పలకా వ్రచ్చుకు పట్టు
కుని సుంసుని వున్నాడు తమ్ముడు
ఎవ్వరూ చిలిపిగా వాగే తమ్ముడు
తిరిగి మానం గా వున్నాడు ప్రపంచంలో
పంకలవిన కష్టంన్నప్పటి దిసిగి, కేసారి,
చివరపరవచ్చంక కనుమన్ను వేదాంత
వలె తలకాయనం ముసలి పెద్ద పెద్ద అంగలు
వేస్తూ నడుస్తున్నాడు

“మ్మావుంది రామ్మాయిల” ఏమి
చెప్పలేదో మాదా మని అడిగాను,
“బ్రాగా నే వుంది” అంత చిన్న కను
స్సులో అంత యూరడింపుగా మాట్లాడ
టం వాడికి యెట్లా చేతనయిందో నాకు

యప్పటికే ఆ కృత్యం చేస్తుంది “ఏమిరా
అట్లా అంటావు? పంతులుగారు అతీకారాల
దిద్దు పెట్టలేదా? అన్నాను విందుకుండా

“దిద్దు పెట్టలేదు? ఆయనకుండా చేసి
వుంది చిన్న పిల్లలను యేడి పించటం
తప్ప? తనను మ్మాలును పంపించటానికి
కారణం నేనే అయినట్లు నావంక కోపంగా
మాన్చున్నాడు బిడికి” అతీ మాట్లాడితే
బాగుండనని మెదలకుండానడిచాను అమ్మ
నాకు చెప్పివని-వాడిని పంపి పెట్టుకుని బల్లి
క్కానులో కూర్చోపెట్టటం, మళ్ల యింటికి
బాగ్రతగా తీసుకురావటం నా పని యేదో
అయిపోయింది మధ్యన వాడితో
వాదన నాకెందుకా?

తమ్ముడు వంక పట్టుకుని యింటికిరావం
చూసి అమ్మ ముగ్గుటపడింది కాని వాడి
పొరుయంలో యెప్పు అట్లు పర్యటించి
పట్టన బ్రతు లవుతున్నాడో తాను
కోపాగ్ని ప్రవర్ణించున్నారో - అమ్మకు
కూడా బాగా తిరిగి వుండును వ్రస్తుమి
చంద్రుడివంటి తమ్ముడి ముఖం చిన్నదో
యింది తమ్ముడి ముఖాన మందపాకేమీ
అలవరించలేదు ఆకోజాన

అయినట్లు నీపని ప్రక్కయింటి కిట్టు
వచ్చాడు తమ్ముణ్ణి అక్కోపాగ్ని కిట్టు
చెప్పి పొరలలో ఊటిలిత్రుల బొమ్మని
వేస్తూ కూర్చుని ఈ చిన్న స్నేహితులంబో
పనుల యాచాలాపంగా వింటున్నాను
“ఇవ్వక అడకుండావని వస్తేనవు లేవు
ఎక్కడికు వెళ్ళావురా, బాబ్?” కిట్టు
అతుకుతున్నాడు తమ్ముడు

“ఇవ్వక వన్ను బడికి పంపించారు
రా కిట్టా ఇకనుంచీ నేను చదువుకోవా
లిటు ” తనవుట్టి యెంబో మునిగిపోయి
పట్టు చెవురున్నాడు తమ్ముడు
“అయితే బీజా వెళ్ళతావా?”
“అవు”

ఇప్పుడు కాస్తేపు మానం కూర్చు
న్నాడు లద్దాదా దిగులుగానే వున్నాడు
కిట్టలాగా చూసుగా అడుకోకుండా ఈ బడి
తిగిగుంటు నా కెందుకు వచ్చింది ఆలో
చిస్తున్నాడు తమ్ముడు
వచ్చి చక్కగా బడికి వెళ్ళుంటే అడుకోవ
టాని తోగూ యెవరూ లేకుండా అప్రమా
నమూ యింకో ఒక్కడూ వుండాలెని
అతుకుటంన్నట్లున్నాడు కిట్టు

స్నేహితునివ్వకూ కొన్నేనీ మాట్లా
ముఖంలో అతుకోటూనికి వెళ్ళాడు అప్పు
కుంటున్న వన్ను అక్కొ ఒక్కసారి మనపారా
వచ్చి ట్లీ అయన ప్రాయంకును పేడ
చేయటం మొదలెట్టాను
భోజనాలకు కూర్చున్నాను అందరూ

వంటయ్యగారి వీలవలూ కల్తాయి వస్తున్నాయి వాస్తూ గారు ఆకేమటం ఆడి గారు తిన్నవారు మూతముకాదును కూర్చు నివున్నాడు అమ్మ అంది

“ఇవారే అబ్బాయి బడికెళ్ళి వచ్చారు కనుక అందుకుని దుప్పి తిరిగి జేమించి కార్వతీని వడేశాక”

నాన్నగారు ఒక రోజు వస్తు అమ్మదంతా ఒట్టిచావు ప్రవలబ దుప్పి లేమా మేమా లేమా అంటా మూఢ నమ్మకమున్నాడు ఉత్పన్న మిరక కాండా లీసిన జేసి మెటికలు విరిచి నలత మూతాన బబ్బు చేయించి నమ్మటం శుద్ధ తెలివితప్పిన వాస్తూ

నాన్నగారి మాటలు అమ్మకంటే వస్తు లేదు తిమ్మన్నకి పెనున్నం కలిపి పెనుమా అప్పది అమ్మ

“దుప్పి లేదు యేమిలేదని అంటా లేమిటి? మీరు యాకానానికే పుట్టాన్ని యింగ్లీషు చదువుకుంటున్నత్రాన ఆ నాది ఏదీ వీళ్ళు నమ్మకాలూ, అచారాలూ-అబద్ధం అవుతా యేమిటి? నిన్న వార చిటికీ పుట్టిన లోనూ పంపగ చేస్తే ఏక జీవితం కల్లా జ్వరం కలిగి, వాంతులూ, తలనొప్పి యొక్క వచ్చాయి పాపం అప్పటికే యింకా లంబాడి లచ్చిని పరిపించి దుప్పి తిన్నాను రక్షకట్టిన గంటనే పటికల్లా అన్న తగ్గి పోయి పిల్ల యెంత చక్కగా అడుగుం టున్నాడో ఇంత దుష్టాంశంగా కని పిస్తుంది దుప్పి తగలటం అబద్ధం అంటా కేమిటి?”

ఇక్కడ ఒక నిమయాం చెప్పాలసి పుంబి లంబాడి లచ్చి, అంటా మాత్రాలో ఆందకూ తగినవరి పసిపిల్ల యెవరయినా కొంచెం గట్టిగా యెట్టి నా, ఏ పిల్ల వాడయినా చిట్టన చీదినా, వెంటనే లంబాడి లచ్చి దగ్గరకు వెళ్ళి రక్షకట్టిలో, దుప్పి తీయించి తిప్పి వడి తేనే కాక మనసు మడుగు వడేసి కాకు మాత్రానికాళ్ళకు అప్పటిలోనే దుప్పి తిరిగిస్తుంది ఆ దుప్పి తిం గా కనుక్కని నివారణ చేస్తుందని ప్రవృత్తి అనలబ దుప్పి దోపిడీ, లేక యెందునా యితర జల్షి యిస్తే కని పెనుకుంది చిన్నపిల్లలకు యే మాత్రం బబ్బు చేసినా, దాకకుండా ముందు లచ్చి దగ్గరకే పరిగెత్తటం ఆలూ బయటయినా లంబాడి లచ్చి వాస్తూ నిద్ర కూర్చుం లచ్చి దుప్పి నిశిత దుప్పి లచ్చి కట్టిన రక్షక త్రావర డే

* * *

తమ్ముణ్ణి నిద్రలేపుతామని మేడమీదకు వెళ్ళానా వాడు పల్లెకొలా పగుతుని చేతులు త్రిప్పతూ, తనకంటే యేదో మాట్లాడు కుంటున్నాడు నేను రావటం చూచి ఏమీ

ఎరగవట్ల కళ్ళు మూసుకుని పడుకున్నాడు ఏడు యెక్కి అయినా నూల్లులు యొగ్గొట్టాలని పూసున్నాడని గ్రహించాను దగ్గరకు పగి నీవు మిద తిటిలేపాను తమ్ముడు కదలనూలేదు మెడలనూలేదు ప్లెంకొట్టిన రాయిలా పడుకునివున్నాడు

గట్టిగా కదిలిస్తూ, బడికే వేగ అయిందనీ, ర్యూరగా లేవమని పిలిచాను వాడు ఆవు తిన్నా కళ్ళు సగం తెరిచి ముఖం పీచియంగా పైకి ఆమ్మాయ్, యివారే యెంత తల కాండా నొప్పిగా పుంబుకున్నావురా? అమ్మ అబ్బా “అంటూ మూలగటం మొందు పెట్టాడు

ఒక్క నిమిషం ముందు నేను గదిలోకి వచ్చి వస్తును తమ్ముడి తలకాయెప్పి యేమయిందో అగ్రంకా తీదు నాకు

“తలకాయె ప్లెం లేదు యేమిలేదు లేదా? నీ యెక్కలు నాకు తెలుసులే బడి యొగ్గొట్టానికి వీళ్ళకు లే!” అన్నాను పట్టుదలగా

వాగు కౌదమూర్తి అయినాగు కళ్ళు యెట్టివీడి కోపంగా నావంక చూస్తూ - “నాకు బుర్రంకూడా తగిలించిరా నీకేం తెలుస్తుంది? నా కంట బాధగావుంపో తేను లేవలేదు అమ్మ” గోనవేపు తిరిగి పడుకున్నాడు

అమ్మ ఆత్రంగా పైకి వచ్చి తమ్ముడి మీద పంకి “ఏమిటిరా, నాయనా” అప్పటి

“బుర్రం తగిలించే అమ్మా తలకాయ పగిలిపోయింది కన్న మండిపోయింది బుంకా తా నెప్పి పుకుతున్నది అబ్బారా” తమ్ముడి యొక్క నుకు కడుపు పుట్టుట్లు నవ్వు వచ్చింది

అమ్మ నాడి తలమీదా పట్టుమీదా నెయ్యి వేసి చూచింది “విజంగానే వేడిగా పున్నానే” అన్నది అది అంతా ఒట్టి జేవమని, బడి బుర్ర మని నీ నెంత చెప్పినా, విరిచి పైగా అమ్మకూ తమ్ముడికీ నామీద కోపం వచ్చింది

తల్లిరగా కాఫీ కానియచ్చి తమ్ముడికి త్రాగించి రమ్ముపంపింది అమ్మ ఈ దొర గారికి నేడచేయాలి కాబోలె నవకుంటూ పైకి వెళ్ళుకు రెండు దిండ్లు బాగా వొట్టి పెట్టుకుని, బ్లాంకెటా కచ్చుకుని ఒంటకి వేడి తెప్పిస్తాడు వాడు

ఇంత చిన్నగాడికి యంత ఆలోచనా యిన్ని పూసలూ యొక్కడినుం చి వచ్చామని అనుకున్నాను లంబాడి లచ్చి దగ్గరకు వెళ్ళుతూ గన్నేరు చెట్టు విరిగ పూసింది తమ్ముడి తెలిలో సగమునా

నీరు రా లే జేమని అడుగుకున్నాయి గన్నేరు పూలు తెలివితేటలూ, అలోచనా కత్తి, యెక్కలు వేయకలిగి నేన్నూ-ఉన్న వాడే ప్రత్యక నేర్పినవారు ఈ మాటని అప్పటికి యిప్పటికి మరిచిపోలేదు నేను లంబాడి లచ్చిని తీసుకువచ్చి పైకి వెళ్ళాను తమ్ముకు గోడవేపు తిరిగి పడు కుని గోడవేపు పొక్కలూ వేలిలో పెట్టి చేయటంలో నిమ్మకర్ణ పున్నాడు నీడి పన్నాగానీ అమ్మ దాపస్తానీ తగిన కోపం వచ్చింది ఈ సమయంలో నాన్న గారే పుంబి నీడి అటలు పాగినిచ్చేవారు కాదు కాని అప్పడే అక్షిసుకు ప్లెగి పోవటం మూలన గ్రంధం యింతవరకూ వచ్చింది

మొను రావటం చూచి చప్పన వెల్ల కిలా పగుకుని పెద్దగా మూలగటం ప్రయోగించాడు లంబాడి లచ్చి తిమ్ముణ్ణి చూపించింది అమ్మ ఆ క్రోధటికానూ మూలుకు పంపినామనీ, ఆలోచన తెల్ల వాళ్ళు బుట్టికి బుర్రంకూ, తలకాయె నొప్పి వచ్చాయనీ, తిప్పకుండా దుప్పి తగిలి పుంబుందని తనకు అనుమానమనీ, అమ్మ ఒక్క సగ్గలో చెప్పేంది తమ్ముడు అందుకున్నాడు “నిన్న వాళ్ళ కట్టు దుప్పి తెప్పించాడే అమ్మా నేను బల్లోకి వెళ్ళిన్నావని, వాగు యింట్లోనే కూర్చోగాని, తనకూడా వేపు బాసంటుంది అమ్మాడే”

నీడి తెలివినాని కోపంపోయి నవ్వు వచ్చింది ఇదంతా నాటకమనీ, లంబాడి లచ్చిని పంపిణేయమని అరిచాడు అమ్మ నా వంక చుర్రురా చూచింది “తమ్ము డికి జ్వరం వచ్చి నీకు నిగులులేదేమిరా?” అప్పటి

లంబాడి లచ్చి అబ్బాయి చేయవలకుని చూసింది తమ్ముడి కళ్ళలోకి నూటిగా చూచింది ఆకాళంకేసి చూచి కాస్తేపు ఆలోచించింది “నీకేమి బబ్బు, బాబూ?” అన్నది వాడు తనకుమోకండా బాధ లప్పి యే కరువు పెట్టాడు

లంబాడి లచ్చి తల పూపింది నవ్వు తగిలి లించిన జాకాలు నలగలమన్నాయి వాడికి దుప్పి తిరిగిందనీ

గనో క్వెస్
 తిమ్మనగిలవం గంటలలో గురుము
 ఈ క్వెస్ పాఠ్య గ్రంథము

లేక వాటి జ్వరమునుండి తేల్చుకోవాలి దాని లచ్చి ఒక పరికి చేస్తుంది ఒక గ్లాసులో సేస్సాం కొబ్బరినూనే తేల్చుస్తుంది ఆ గ్లాసును నీరు తయ్యదివల్లూ (తేల్చి గదిలో ఒక మూలను కూర్చున్నది ఒక కత్తి తీసుకువచ్చును లచ్చి చేసే పరికి ముప్పవద్ద వెనుది నీళ్ళలో రెండు మూస బొట్లు వేసింది నీటివొడ లేదని నీటి బొట్లను కత్తితో ముక్కలు వేరుచేస్తుంది అది వెండు కలసమన్నట్లు తేల్చుచున్నది అది వెండు ఆ పరికి లచ్చి తేలివట్టు ది. పరికి తేలియదు

“కత్తి యెందుకురా అన్నాడు?”
 తమ్ముడు బెరుకుగా అడిగాడు
 “వీడి రోగం వాగా అనగా అకున్నాను ఒక్క బొట్టుకి రెండు పళ్ళ బు వీడికి యిప్పుడు చేసిన బొట్టు పోతుంది ఇక ముం చెప్పడూ యిటువంటి బొట్టు చేయదు
 “ఆ కత్తితో నీకు దృష్టి తేలివట్టా”
 అని చెప్పడటా”

అకారంబోనించి మాటిగా ఒక పితుకు వచ్చి యింకో నిమిషంలా తలవూడ పకు కుంచని విన్న వాడుకూడా అంతగా పులికి పడకు చూస్తుండగానే వాడి ముఖంబో వేస్తురువుకే తేలివట్టా యింది

“నాకు దృష్టి యొక్కడ తేలిందిరా అన్నాయో? - ఎప్పుడూ తేలి అపాయత దినివీస్తున్నది వాడి స్వరంబో”

“కొట్టు నీకు దృష్టి పెట్టాడు కదరా? అంటే నీ ఒళ్ళంతా దృష్టి అగిరింది దన్న మాట” - వాడి ముఖంబో చూస్తుంటే తెగవచ్చు వస్తుంది

అవర హనుమంతాకతారంబలాగా ఒక్క గంతు గంతు తమ్ముడు వెదకగా యెడుకు పరిగెత్తుతూ అనంతం అమ్మ వాళ్ళోకి వచ్చి పడ్డాడు “ఏమిరా నాయనా? ఏమి వచ్చిందిరా? వెన్నె యొక్కడరా?” ఆతంబా అడిగింది అమ్మ మా రహస్య సంభాషణ అమ్మ చెప్పిన పడలేదు

భోగన యెడుకు అమ్మకి దబ్బం పెడుతూ వెక్కిళ్ళ ముఖంబు మాల్చి సాగడీస్తున్నాడు తమ్ముడు

“నాకు దిక్కిలేదు యెమిలేతే అమ్మా! నిజంగా చెప్పకున్నానే జ్వరము కూడా తగలలేదే తలకొయ్యెట్టు కళ్ళ మంటలూ అబద్ధమేనే ఎగతాళికి చెప్పేనే అమ్మా దాన్ని పంపిలేయనే”

వెక్కిళ్ళ ముఖంబు తమ్ముడి కంకా, ప్రక్కనే నక్కలుపట్టి వచ్చుతున్నా గా వంకా అర్ధంకాక చూస్తున్నది అమ్మ లంబాడి లచ్చి చేరిలో కత్తికింద కడి

పోయింది తెల్ల బోయి చూస్తున్నది నవ్వు ఆపుకుని తమ్ముడికి జ్వరంలేదని, లంబాడి లచ్చిని పంపి వేయమని చెప్పి దాని చేరిలో ఒక పాకలా వెట్టి సాగవంపాను అమ్మకి వీడియ మంతా తేలివీ చెప్పేవరకు నామీద కోపం పోనేలేదు తమ్ముడు ఆ రోజుగ్లాసులో యెవరితో కూర్చున్నాడో అది, రాత్రి భోజనాలకు కూర్చున్నాము తమ్ముడి ముఖం చిన్నబోయివుంది కోరికి మాట్లాడలేదు కన్నెత్తి చూడనూలేదు ద్రబ్బుగా బుద్ధిగనంలా కూర్చున్నాడు

“ఇవాళ మా చిన్న అబ్బాయి గారుమానం గా వున్నారే? - నాన్న గారు అడిగారు జరిగిన సంఘటన యెవరూ చెప్పలేదు
 “ఇవాళ అసలు వాడు అల్ల కే చేయలేదు చక్కగా బిగిపోయి వచ్చాడు” - అన్నది

అమ్మ తమ్ముడివంక చూచి వచ్చుకు.

“చాలా బుద్ధిగా వున్నాడు” - అందు కున్నాడు
 “సోబో” ముద్ద దిగి యింకా మా యిద్దరి వంకా పోరచూపులు చూచాడు తమ్ముడు

“అంత బుద్ధి వంతు డెయినాడా? అయితే యివాళ్ళ వద్దం వచ్చినట్టే” - అయ్యారు నాన్న గారు
 “వచ్చినట్టే కాదు” నిజంగానే వచ్చింది” - అనుకోకుండానే అమ్మ వేసిన అశోకము

తమ్ముడికి యెప్పుడయినా జ్వరంకాని, తలనొప్పి కానివస్తే, ముందుగా చెప్పటానికి యమ్మటికి జంకుతాడు తమ్ముడు కనిపించి నప్పుడల్లా లంబాడి లచ్చి అపోరకంగా మానుంటుంది

ప్రమాద రక్షణకు

ప్రతీ ప్రయోగము

భీమా

ఎప్పుడే ప్రమాదం వచ్చేదీ, ఏకణం ఎలా ఉండేదీ తెలియని ఈ దినాల్లో
అగ్ని * మోటార్ కారు * కార్మిక నష్టపరిహారం
నౌకా * ఫయూరిటీజీ గ్యారంటీ * మొదలైన భీమా అకు
 మాతో సంప్రదించండి :

యునైటెడ్ ఇండియా ఫైర్ అండ్

జనరల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్,

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ బిల్డింగ్స్”

ఎన్ ఫైర్ డ్ - మద్రాసు.

Telephone 4241. Telegrams "UNIGEN"
 బ్రాంచీలు :

విజయవాడ - బెంగుళూరు - బొంబాయి - కలకత్తా
 న్యూఢిల్లీ - పాట్నా - హుబ్లీ - కొలంబో - సింగపూరు.